

T'ĀHEKE

NR.10
1964

29. OKTOOBRI L TAHISTAB ULELIIDULINE
LENINLIK KOMMUNISTLIK NOORSO-
UHING 46. SUNNIPAEVA.
OKTOOBRILAPSED SOOVIVAD KOMMU-
NISTLIKELE NOORTELE PALJU-PALJU
ONNE! KOMMUNISTLIKUD NOORED
OPIVAD JA TÖÖTAVAD HÄSTI. NAD ON
IKKA SEAL, KUS KODUMAA VAJAB KOIGE
ROHKEM ABI.
ÜKSKI RASKUS EI OLE KOMMUNISTLI-
KELE NOORTELE ULETAMATU.

ANGARA KALLASTEL

Siberis on Baikali järv. 335 jõge voolavad järve, kuid üksainus voolab järvest välja. Selle jõe nimi on Angara. Tema vesi on roheline ja jäiselt külm. Ümberringi on pruunika samb-laga kaljud. Laiub ääretu taiga – kõrged seedrimännid ja sihvakad lehised.

Angara jõgi voolas kasutult. Teda tulid alis-tama nõukogude inimesed. Hakati ehitama hüdroelektrijaama. Partei kutsus noori appi. Nii tulid komsomoli lähetuskirjaga tuhanded noormehed ja neid Bratski asula lähedale

taigasse. Pandi üles telgid, traktorid töid ko-hale vagunelamud. Ehitati teid, betoonitehast, elumaju ning puuriti kaljusid, et teha jõe tõ-kestamiseks tammi süvendit.

Kaljude puurimine oli kõige raskem töö. Sel-lepärast läksid seda tegema kommunistlikud noored. Puur kaalus nii palju, et selle tõst-mine nõudis väga tugevaid käsi. Kaljud olid raudkövad, kogu jõuga tuli käte ja rinnaga vappuvale puurile suruda.

Õhtul, kui töö lõppes, olid noored üpris väsi-

nud. Magama ei saanud kuidagi jääda, sest sääseparved löid kõrva ääres pilli. Ent hommikul puuriti jälle kaljudesse auke. Aukudesse pandi lõhkeainet ja siis kajas taiga mürisevatest plahvatustest. Iga plahvatusega muutus tammi süvend sügavamaks.

Ajapikku harjuti raske tööga, ja sääskede eest kaitsti nägu riidest maskiga. Siis valmisid esimesed majad. Elu muutus vähe kergemaks. Mis sellest, et suurem osa noortest elas ikka telkides.

Sügisel tulid vihmasajud. Torm murdis puid ja lõhkus telke. Riided said läbimärjaks. Neid kuivatati öösel tulelõkkel, kuid hommikul olid siiski niisked. Niimoodi ei ole kuigi mõnus tööle minna. Aga kommunistlikud noored läksid. Tuli talv. Lund tuiskas nii, et ei näinud maad ega taevast. Külma näpistas põski ja ninaotsa. Telkides ja vagunelamuis põles raudahi ööpäev läbi.

Aga ehitustöö ei katkenud hetkekski, see käis ühtesoodu edasi. Ja ka õpiti. Paljud astusid tehnikumi või instituuti. Kas oli neid, kes tööd ja õppimist taigas raskeks pidasid? Ei olnud! Olid ju kommunistlikud noored tulnud siia partei kutsel, ja nad töötasid rahva heaks.

Nüüd on Bratskis maailma kõige suurem hüdroelektrijaam. Kui öhtul üle elektrijaama tammi sõidab buss, vaatavad reisijad tuhandeid tulesid, mis peegelduvad Angara vees. Need on Bratski linna tuled. Ja reisijad meenutavad uhkustundega kommunistlike noori, kes võitsid kõik raskused ning ehitasid hüdroelektrijaama ja linna.

EINO TALI

VIISNURKNE TÄHEKE

See oli tore päev. Toredam kõigist, mida sa mäletad. Sa seisid oma klassikaaslaste kõrval pikas rivis, ja kõigile kinnitati rinda oktoobrilapse punane täheke. Ka sina said täheke.

Täheke on viisnurgakujuline, keskel Vladimir Iljitš Lenini lapse näopilt. Sa tahad kõiges olla niisama tubli, kui oli väike Volodja. Ja nüüd on sul väga hea meel, et saad alati kanda rinnas tema pildiga tähekest.

Sa näed viisnurkset tähekest meie kodumaa lipul ja vapil. Viisnurgakujuline on ka pioneerimärk. Ja sõdurite mütsidel on väike viisnurkne täheke.

Miks tähekesel on viis haru? Mida täheke meile jutustab? Täheke viis haru tähendavad maakera viit maailmajagu – Euroopat, Aasiat, Aafrikat, Ameerikat ja Austraaliat. Meie elame oma kodumaal vabade ja õnnelikkudena. Kuid paljudes teistes maades valitsevad töörahvast kapitalistid. Viisnurkne täheke jutustab sellest, et kõigis viies maailmajaos elavad töölised on omavahel sõbrad. Nad on liitunud ühiseks võitluseks rahu, vabaduse ja õnneliku elu eest.

Kui sa paned rinda täheke, siis on see, nagu ulataksid käe kõigile maailma lastele. Nii neile, kes elavad meie kodumaal, kui ka mujal Euroopas, Aasias, Aafrikas, Ameerikas ja Austraalias. Ja sa ei tee vahet, kas lapsed on valge nahavärvusega nagu sina, või musta või kollase nahavärvusega. Kõik töörahva lapsed on omavahel head sõbrad. Sageli öeldakse, et kui oktoobrilaps teeb midagi halba, siis tema viisnurkse täheke sära tühmub. Sa ju tahad, et täheke oleks alati särav? Kanna siis tähekest au ja uhkusega! Mõttele sellele, mida viisnurkne täheke tähendab.

Kas sa panid tähele, kui palju viimastel nädalatel kostis raadiost sõna „olümpia“? Ja missuguse huviga ootasid uudiseid olümpiamängudelt sinu kodused! Olümpiamängud on kõige suuremad spordivõistlused, mida üldse maailmas peetakse. Käesoleva kuu

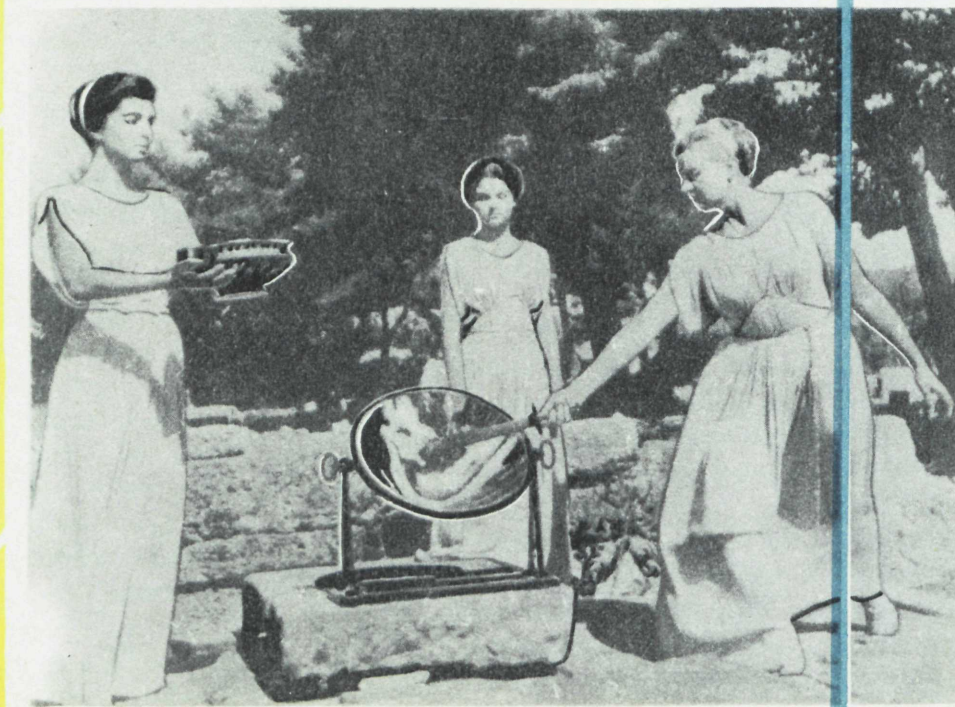
OLÜMPIAMÄNGUD

alguseks sõitis Jaapani pealinna Tokiosse olümpiamängudele sportlasi ligemale sajast riigist. Nad võistlevad seal jooksmises, hüppamises, maadluses, ujumises, pallimängudes, ratsutamises – lühidalt öeldes peaaegu kõikidel spordialadel, mida maailma rahvad armastavad.

Miks nimetatakse neid spordimänge olümpiamängudeks?

Sellel nimetusel on kaugele ulatuv ajalugu. Palju-palju aega tagasi elasid Vahemere rannikul inimesed, kes iga nelja aasta tagant kogunesid Olümpia-nimelisse maakohta võistleva osavuses, tugevuses ja väleduses. Tol ajal oli Vahemere rannikul terve hulk väikesi riike. Omavahel olid need alatasa sõjajalal. Aga kui saabus olümpiaaeg, pandi kilbid-möögad kõrvale ja relvadeta rännati Olümpiasse. Mängude ajal valitses olümpiarahu. Keegi ei tohtinud siis tulla otsida.

Nii viisi peeti olümpiamänge rohkem

kui nelisada korda. Siis aga laostasid sõjad maa, ja toredad spordipidustused vajasid pikaks ajaks unustusse.

Mõte muistseid spordimänge jälle ellu äratada tuli inimestele möödunud sajandi lõpul, siis, kui sinu vanaisa oli beebieas. Ja nüüd peetaksegi jälle iga nelja aasta tagant olümpiamänge. Nõukogude Liidu sportlased võtavad olümpiamängudest osa 1952. aastast alates. Alati on nad hästi esinenud. Viimastelt olümpiamängudelt Roomas töid nad oma kodumaale hoopis rohkem auhinnameid kui teiste riikide sportlased.

Kõrvale näete olümpialippu. Miks on sellel viis üksteisest läbipõimunud rõngast? Viis rõngast tähendavad viit maailma mandrit. Kokkupõimituna ütlevad nad, et kõik nende mandrite rahvad tahavad elada rahu ja sõprus.

Olümpiamängude algusest kuni lõpuni põleb võistluspaikades igavene tuli. See tuuakse tõrvikutega Kreekamaalt – sealt, kus peeti esimesed olümpiamängud.

Sellel pildil sa näed, kuidas nõguspeegliis koondunud päikesekiired süütavad tõrviku.

Miks on aga tõrvikuhooldjatel nii kummaline riietus?

Säärane oli kreeka naiste riietus sellel kaugel ajal, kui pandi alus muistsetele olümpiamängudele.

VIIE VÕIM JA VÄGI

MISSUGUSEST OKTOOBRIKALASTE REEGLIST ON SELLES LOOS JUTTU? KUI SA SEDA TEAD, SAADA MULLE KIRJAKE. KIRJAS JUTUSTA, KUIDAS SINA JA SU SÕBRAD SEDA REEGLIT TÄIDAVAD. HUVITAVAMATE KIRJADE SAATJATELE ON MUL SEEKORDKI VARUKS PREEMIAID.

Täheke

Ulvi tuli koolist lausa kepseldes. Koduvärvas trehvas ta lõunale saabuvat isa. Tüdruk ei kärsinud õuemeinekut ära oodata, vaid võttis kohe mapist vihiku ja avas selle:

„Vaata!“

„Mis seal on?“

Ruudulisel leheküljel Ulvi arvudetulba all seisis viis, ja veel milline! Õpetaja oli selle kirjutanud punase tindiga ning punkti kah taha pannud.

„Ilus!“ tähendas isa.

Mis – Ulvi punane punktiga viis paljalt „ilus“? See on isal kõige tavalisem sõna: „Ilus viljasaak“, „Mootor töötab ilusasti“. Praegu võiks ta öelda vähemalt: „No oled sina meil alles tark tüdruk!“ Pinginaaber Liis jutustas, kuidas tema viiest oli terve nädal kõneldud. Teda olid kiitnud nii oma isa-ema kui majaanikud. Sihuke võim ja vägi olnud viiel Liisi kodus... Kuid ega Ulvigi asja nõnda jäta.

Mõni päev hiljem seadis ta isa põlvele joonistusploki, vajutades näpuga uue viie peale – see oli niisamasugune punane ja punktiga.

„Mis sa nüüd ütled, isa?“

„Hmhm!“

Muud ta ei lisanud, koguni mitte enam „ilus“. Ulvi nägu tõmbus vingu. Ent laupäeval oli tal kolmas viis käes, kirjatehnika all.

Ta tõstis vihiku kõrgele isa silmade ette: „Noh? Noh?“

Seekord ei lausunud isa üldse midagi, üksnes noogutas.

Ulvi ei saanud teisiti, kui läks kurtis emale:

„Missugune vägi ja võim teiste laste viitel on, minu isale on need üksta-puha!“

„Võib-olla,“ kostis ema. „Mulle rääkis ta ainult, et peaksime sind homme jälle vanaema juurde külla laskma, nagu tahtsid.“

Vanaema juurde!

„Aga kes mind sinna viib, kui isal on traktori remont?“

„Paneme su bussile ja sõidad üksi.“

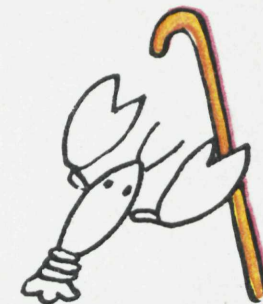
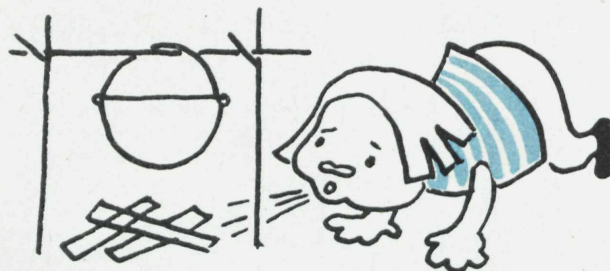
Ulvil jäi üllatusest hingki kinni: sõidab üksi! Istub bussis oma kohvriga, oma rahakotiga, ise ostab pileti. Vanaema ei jõua ära imestada, kuidas Ulvi ilma saatjata nagu suur tüdruk bussist välja astub...

„Ema, kas ikka tõesti lähen üksi – isa pole seda kunagi lubanud?“

„Varem mitte. Nüüd arvab, et sind võib usaldada küll.“

LUGU VÄHIST, KELLELE
MEELDIS JALUTUSKEPP

TUTU-LUTU LUGUSID

OLEN TUTU-LUTU,
RÄÄGIN NALJAJUTTU,
SAAME SÕBRAKS RÜTTU!

Joonistanud
S. VALJAL

ANTILOOBI PÕGENEMINE

INGLISE MUINASJUTT

Suures tihedas metsas elasid kord antilooop ja ronk. Ükskord tuli antilooobile šaakal vastu ja ütles:

„Tere hommikust, kallid sõbratar! Ometi lõpuks sain sinuga kokku. Kogu mets räägib sinu ja rongale sõbrusest. Aga mina – mina olen ihuüksi... Võta mind oma sõbraks!”

„Olgu peale!” sõnas antilooop ja kutsus šaakali enda poole.

„Vaene šaakal,” ütles ta rongale. „Ta on ihuüksi terve maailmas. Võtame, ronk, ta oma sõbraks.”

Sellest ajast peale jalutasid antilooop ja šaakal tihti koos, kuid kaval šaakal haudus kogu aeg plaani, kuidas antilooopi tappa ja nahka panna. Lõpuks tuli ta õnneliku mõtte peale.

„Mul on sinu jaoks midagi suupärast, kallid sõbratar,” lausus ta kord antilooobile. „Ma tean põldu, kus võib maiustada.”

Paha aimamata läks antilooop koos šaakaliga noorele hirsipõllule. Edasi läks kõik nii, nagu tahtis šaakal: põllu peremees märkas tekitatud kahju ja pani püünise üles. Ja peagi rabeles vaene antilooop püünises.

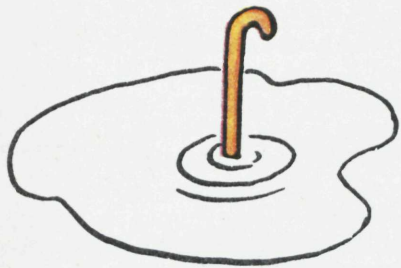
Sealt tuligi juba šaakal.

„Oo, kui rõõmus ma olen, et sa tulid!” hüüdis antilooop. „Näri kiiresti nõõrid läbi, vabasta mind!”

„Mul on täna sünnipäev,” vastas šaakal kogeldes. „Sellel päeval ei tee ma kunagi tööd. Kuid homme – homme ma vabastan su!”

„Ma tulen siis, kui ta on surnud,” mõtles šaakal.

Just siis lendas ronk sealt üle. Ta märkas oma

ARVA ÄRA!

MISSUGUSED LAULUD?

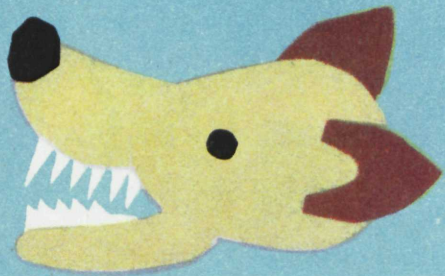
SIRJE ÖPPIS
LASTEAIAS SELGEKS VIIS
LAULU. MISSUGUSED NEED ON?

SIIA ON KIRJUTATUD UKS EESTI RAHVAMOISTATUS. KUIDAS SEDA LUGEDA?

sõbratari. „Ära kardal!“ hüüdis ta rahustavalt antiloobile. Juba nägigi ta eemal inimest. Töö tuli püünist vaatama, pingul vibu üle öla. „Teeskle surnut!“ sosistas ronk antiloobile. „Ja kui sa kuuled minu „kraa’d“, pista kõigest jõust jooksma!“ Antiloop kukkus maha ja pidas hinge kinni. Näinud, et loom on surnud, võttis talupoeg nõõrid antiloobi jala küljest ära, tõmbas noa välja ja tahtis nulgima hakata, kui äkki ronk talle nokaga pähe kopsas. Mees haaras malaka pihku ja tormas linnu kallale, kuid ronk sööstis valjusti kraaksudes õhku. Antiloop kargas silmapilk jalule ja pistis jooksu. Kui šaakal saagi järele tuli, ei leidnud ta antiloopi ega inimest. Vaatas püünist, kuid nägi ainult vibu, mille mees oli maha pillanud. Viha pärast nuttes haaras šaakal pingu-letõmmatud vibunõõrist hammastega kinni. Vibunõõr katkes ja vibu paiskus hooga sirgu, andes šaakalile nii tugeva hoobi pähe, et ta surnult maha langes. Metsloomad aga mõtlesid: kes teisele auku kaevab, see ise sisse langeb.

Illustreerinud S. VALJAL

ELAR KUUS

ATI EHITAB ELAMU

Varem oli ürginimene Ati oma naise Emmekesega mäenõlvakusse uuristatud koopa elanud. Kui nad alla lagendikule kolisid, muretses Emme:

„Kust me siin peavarju leiame?“

„Kaabime maasse uue koopa,“ arvas Ati. Tasasesse maasse koobast kaevata polnud siiski lihtne. Atil tuli sinna vaid sügav auk.

Ta kattis selle pealt okstega ning kutsus naist:

„Astu sisse.“

Emmeke laskus auku ja kiitis:

„Oi, see elamu pole meil endisest halvem!“

Ent kui ta oli seal tükk aega viibinud, hakkas ta rääkima:

„Kahju, et põhjavesi imbub põrandale.“

Niiskuses kisuivad mu kopranahksed jalatsid kipra.“

Ati lükkas auku tubli kihi kuiva liiva, august jäi järele vaid lohk.

„Kas nüüd vesi sind enam ei kimbuta?“

„Ei kimbuta.“

Ometi ütles Emme peatselt:

„Ruum muutus liiga madalaks. Valmistasin endale hirvenahast nägusa rüü, kükakil käies kulutan ta hõlmad karvadest hõredaks.“

Ati tundis, et ta süda läheb täis: „Naine ajab ilu ja mugavust taga – kuhu me nõnda jõuame?“

Sellest hoolimata parandas Ati oma tööd. Ta kõrvaldas lohu pealt senise okstest katte ja seadis selle asemele lattidest kuheliku. Kuhelikule ladus ta kõrkjaid ja pilliroogu. Tekkis PÜSTKODA.

„Noh, kuidas meeldib?“

„Väga kena!“ Ja ikkagi kurtis Emme ajapikku:

„Teri jahvatada on meie elamus juba üsna mõnus. Ainult mismoodi ma siin tantsin? Kammisin juukseid kalaluuga, kinnitasin neisse teokarpidest pärja. Vaevalt saan sammukese keerutada, kui soengu vastu katust sassi löön.“

Ati, kes parajasti karunahka parkis, vihasus nii, et oleks peaaegu nahal saba tagant ära tõmmanud: sah sulle, nüüd tahab Emme elamus tantsida kah!

Kuid Ati talitses oma keelt ja ehitas püstkoja kõrgemaks. Ta kuhjas lohu servadele mulda ja kive sedasi, et sündis VUNDAMENT. Vundamendile aetas ta mõned palgid, kujunesid SEINAD. Ja alles seintele sättis ta sellesama lattidest kuhelikkatuse.

„Kas lõpuks on elamu sulle küllalt hea ja ilus?“

„On, kullakallike!“ hüüdis Emme. „Sa tegid meile ju päris MAJA.“

Maja? Oli tõesti maja. Atile endalegi meele järele. Sinna jõuti välja ilu ja mugavuse tagaajamisega.

Maasikamoos

HARRI JÕGISALU

Jassile ei maitse ükski toit paremini kui maasikamoos. Sass sööb ka kõige meelsamini maasikakeedist. Sui oli käes, metsas marjad küpsed. Poisid otsustasid marjule minna, et ema saaks moosi keeta. Sass võttis paraja korvi käevangu. Jassil ei olnud palju väiksem nõu näpuotsas. Mets oli maasikaid täis. Raiesmik punetas päikesepaistel siravatest marjadest. Magus lõhn meelitas kõige jämedamad ja punasemad mammud otse suhu. Ja maitse oli maasikatel: oi-oi, sulasid keele peal! Jass arvas: „Ainult süüa ei või, korjama peab ka!“ Sass ütles: „Teeme nii, et kaks marja paneme korvi, ühe suhu. Korv on suurem kui kõht. Selleks ajaks, kui isu täis, on ka korv ääreni.“ Jass vastas: „Minu tops on väiksem. Mina panen kaks marja suhu ja ühe nõusse!“ Hakkasid siis marjulised noppima. Sass: kaks marja korvi, üks suhu; Jass: kaks suhu, üks topsi. Korjasid hoolega, polnud aega ringigi vaadata ega juttu ajada. Kui Sass korraks selga sirutas, nägi ta, et Jassi toop on kännu otsas. „Kas sul nõu juba täis?“ „Ei ole! Ma korjan enne kõhtu, siis topsi. Saab rutem,“ seletas Jass ja pistis maasika suhu. Rohkem polnud aega arutada.

„Minu korvil on kuhi
peal!“ hõikas Sass.

„Mul jälle kõht nii täis, et
enam korjata ei jõua!“
teatas Jass ja heitis tühja
toobi kõrvale pikali.

Aga päev hakkas öhtusse minema ja sääsed said kurjaks. Kaua ikka metsas olla! Mindigi niimoodi koju: ees Sass, kuhjaga korv käes, Jass tühja toobiga taga. Emal polnud muud, kui moosipott ja koogipann tulele. Isuäratavad lõhnad kutsusid varsti mõlemad mehed tупpa. Kõhud olid tühjad, sest marjad olid isu teinud Sassile, veel rohkem Jassile. Koogikauss ja moositass aurasid laual, ema kallas külma piima. Kooki tõstis Sass ja kooki võttis ka Jass. Moosi nilpsas Sass, aga Jass moosilusikat ei võtnud, näksis paljast kooki ja piilus Sassi poole. „Katsu, kui hea!“ ulatas Sass Jassile lusika. Jass nohises natuke, aga lusika võttis. Enne kui moosi koogile määris, soostas: „Sass, kuule, Sass! Homme lähme jälle maasikale! Anna siis korv minu kätte, ma korjan selle täis!“

Varastatud vara tugevust ei too

(VALGEVENE RAHVAJUTT)

Ühel isal oli kaks poega. Kui mõlemad pojad olid suureks sirgunud, ütles isa neile:

„Pojad, aeg on asuda tõelise töö kallale! Mis ametit teist kumbki tahab õppida?“

Pojad vaikisid. Nad ei teadnud, mida vastata.

„Heakene küll, lähme!“ otsustas isa. „Käime mööda maailma, vaatame, millega inimesed tegelevad.“

Pikkamisi rändasid nad ringi, pojad silmitsesid kõike, arutades, missugust tööd valida.

Nii nad kõndisid, kõndisid, kuni jõudsid ühte külla. Nägid sepikoda. Astusid sisse, teretasid ja said sepaga jutule. Vanem poeg võttis ka haamri pihku – aitas sepal adratera välja taguda. Siis läksid nad jälle edasi.

Ja jõudsid järgmisse külla. Vanem poeg vaatas ühele poole, vaatas teisele poole, kuid selles külas polnudki sepikoda. Siis ütles ta isale:

„Miks ei võiks siia sepikoda ehitada? Ma hakkaksin sepaks. See töö on mulle meelmööda.“

Isa rõõmustas: vanem poeg oli leidnud õige koha elus.

Ta ehitas pojale sepikoja, ja see jäi sepaametit pidama. Rahvas kiitis teda ja ta ise oli oma elukutsega rahul.

Kuid noorem poeg käis ja vaatas, vaatas ja käis, aga mitte ei suutnud ühestki ametist kinni hakata.

Kord kõndis ta koos isaga karjamaast mööda. Vaatab – karjamaal nosib härjamürakas, kuid küla on kaugel ja karjast ei ole.

„Isa, kas ma ei hakkaks härgi varastama?“ ütles poeg. „See on kerge amet ja mul on siis liha iga päev. Õgin ennast ümaraks kui härg.“

„Otsusta ise,“ vastas isa. „Selleks ma sind ilma mööda ju ringi vean, et sa endale elukutse leiaksid.“

Poeg võttis härja ohelikkupidi järele ja hakkas kodu poole kõndima. Kuid isa ütles:

„Oota mind metsa all – mul vaja korraks külla sisse astuda, seal elab üks mu vana tuttav...“

Poeg sundis härga, ise kogu aeg tagasi vahtides nagu hunt: äkki keegi ajab jälgi. Kui ta metsa äärde jõudis, oli ta üpris väsinud.

Poeg ootas metsa ääres, kuni isa tagasi jõudis, ja siis ajasid nad härja üheskoos koju.

Kodus tapsid nad härja ära, tirisid naha maha ja panid liha tulele. Kui roog valmis keedetud, ütles isa pojale:

„Poiss, nüüd möödame endid ära ja siis vaatame, kumb meist selle härja lihast juurde võtab.“

Ta tõi tüki nõõri, võttis endalt ja pojalt kaela ümbermöödu ning sidus sõlmed möödumärgiks sisse.

Mõlemad istusid lauda. Isa sõi rahulikult, aga poeg piilus aina ukse poole, kas äkki ei tulda härga otsima. Kui koer häält tegi, keegi läks või sõitis majast mööda, haaras poeg otsekohe lihaliua ja ruttas sahvrisse peitu... Nii möödus päev päeva järel...

Kui nad olid ära söönud terve härja, ütles isa pojale:

„Nüüd möödame uuesti, näis, kummal kael juurde võttis.“

Möötsid üle – isa kael oli korda kaks jämedamaks kasvanud, pojalt aga poole võrra peenemaks kuivanud.

Poeg imestas: „Millest see võis küll tulla?“ „Sellest, et sa kogu aeg sõid varastatud härja liha,“ ütles isa.

„Kuid sina sõid ju ka varastatud härga!“ „Ei, mina maksin härja peremehele kinni ja sõin seda nagu oma jagu. Kuid niipea kui sina lauda istusid, ronis hirm sulle kohe kukile ja hakkas rõhuma. Varastatud vara, vennike, tugevust ei too.“

TEEME LAHTI POSTIPAUNA!

Minu toimetused

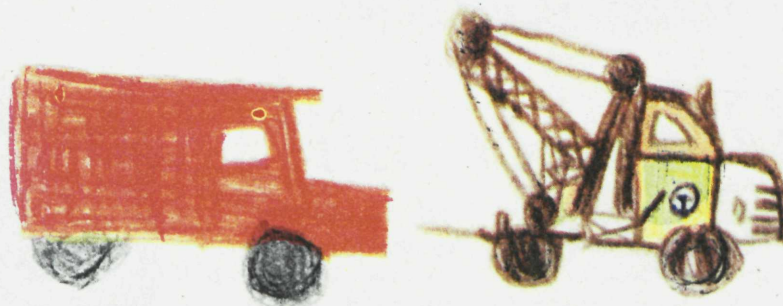
Aitan emal kolhoosilaudas vasikatele heinu ette tuua. Heinad on küünis. Toon neid sülega. Viin ka turvast vasikatele alla. Turvast toon küünist korviga. Pärast mängin palli koos oma väikese õe Mairega.

ELLE KURVITS,
Kavastu Algkooli II klassi õpilane

„Orav vaatab liiklust“ – joonistanud 5-a. REIN TAGEN

„Autode ülevaatus“ – joonistanud 6-a. EDIK KAASIK

„Autod“ – joonistanud 5-a. PRIIT LILL

Meie ootame „Tähekesed“ saabumist suure huviga. Küll on seal toredaid pilte! Eriti meeldivad meile laste joonistused. Otsustasime ise ka „Tähekesele“ oma joonistusi saata. Siin nad ongi.

Kilingi-Nõmme Linna
Lasteaia 3. rühma
lapsed

„Röhn putukajahil“ – joonistanud 5-a. ALAR TAMM

Rõõmsad päevad

Küll see oli tore päev, kui mind võeti vastu pioneeriks ja seoti esimest korda kaela punane rätik! Ja siis oli meil veel teine suur rõõmupäev. Meil valmis uus 8-klassiline kool. See oli hästi tore, kui me pioneeride tervituse ja marsihelide saatel astusime vanast koolimajast avarasse ja puhtasse koolimajja. Siis me kõik koos otsustasime jätta kahed vanasse koolimajja ja uues õppida ainult neljale ja viitele.

KÜLLI MUISTE,
Võru rajooni Obinitša 8-kl. Kooli
pioneer

Illustreerinud A. VENDER

MASKEERIJA

Oktoobrilapsed mõtlesid välja uue mängu: üks peidab palli, teised otsivad.

Viimaks tuli kord Šuriku kätte. „Peidan nii, et keegi ei leia!” mõtles ta.

Kahara pärna okste vahel oligi sobiv koht. Et pall välja ei paistaks, murdis ta kõrvalpuult veel mõned oksad varjuks.

Šurik kutsus lapsed lagendikule ja ütles kavala näoga:

„Otsige aga otsige, niikuinii te palli ei leia!”

Pärna juures jäid lapsed seisma.

„Näed! Pall on seal!”

„Kuidas te ära arvasite?” imestas Šurik. „Teda ju ei paista.”

Ljuba vangutas pead.

„Šurik, Šurik! Kas siis pärnapuul tammeoksi kasvab. Vaata, milles sa vea tegid!”

Aga kas see oli ainus viga?

Miks öeldakse nii?

Läksin toast kööki ja tuln tagasi tuppa. Läksin uuesti kööki ja tuln tagasi. Kui kolmandat korda kööki läksin, ütles ema: „Sa käid justkui küünalt kastmas!”

Niisuguseid ütlusi ehk kõnekäände on rahvasõnavaras palju. Kuidas need tekkinud on?

Kõnekäänd „**Sa käid justkui küünalt kastmas**” on pärit vanaaegsest küünalde valmistamise viisist. Küünlatahiks võetud lõng kasteti sulatatud looma- või lambarasva sisse. Võeti välja ja lasti rasval lõnga küljes hanguda. Siis kasteti uuesti sularasva sisse. Nii tehti mitu korda järjest, kuni saadi jäme küünal.

„**Sa tulid kui tuld tooma**” öeldakse inimesele, kes on külla tulnud ja tahab ruttu ära minna. See ütlus on tekkinud sel ajal, kui veel tuletikke ei tuntud. Tuld hoiti hõõguvate sütena koldetuhas. Kui söed siiski kustusid, mindi

kiiresti naabri juurde tuld laenama. Kartja kohta öeldakse: „**Tal püksid sõeluvad püüli!**” Vanasti olid jahuveskites hõredast riidest hundiaed ehk hunditorud, mida nimetati püülipüksteks. Püülipüksid värisesid, kui nende abil sõeluti peent jahu – püüli.

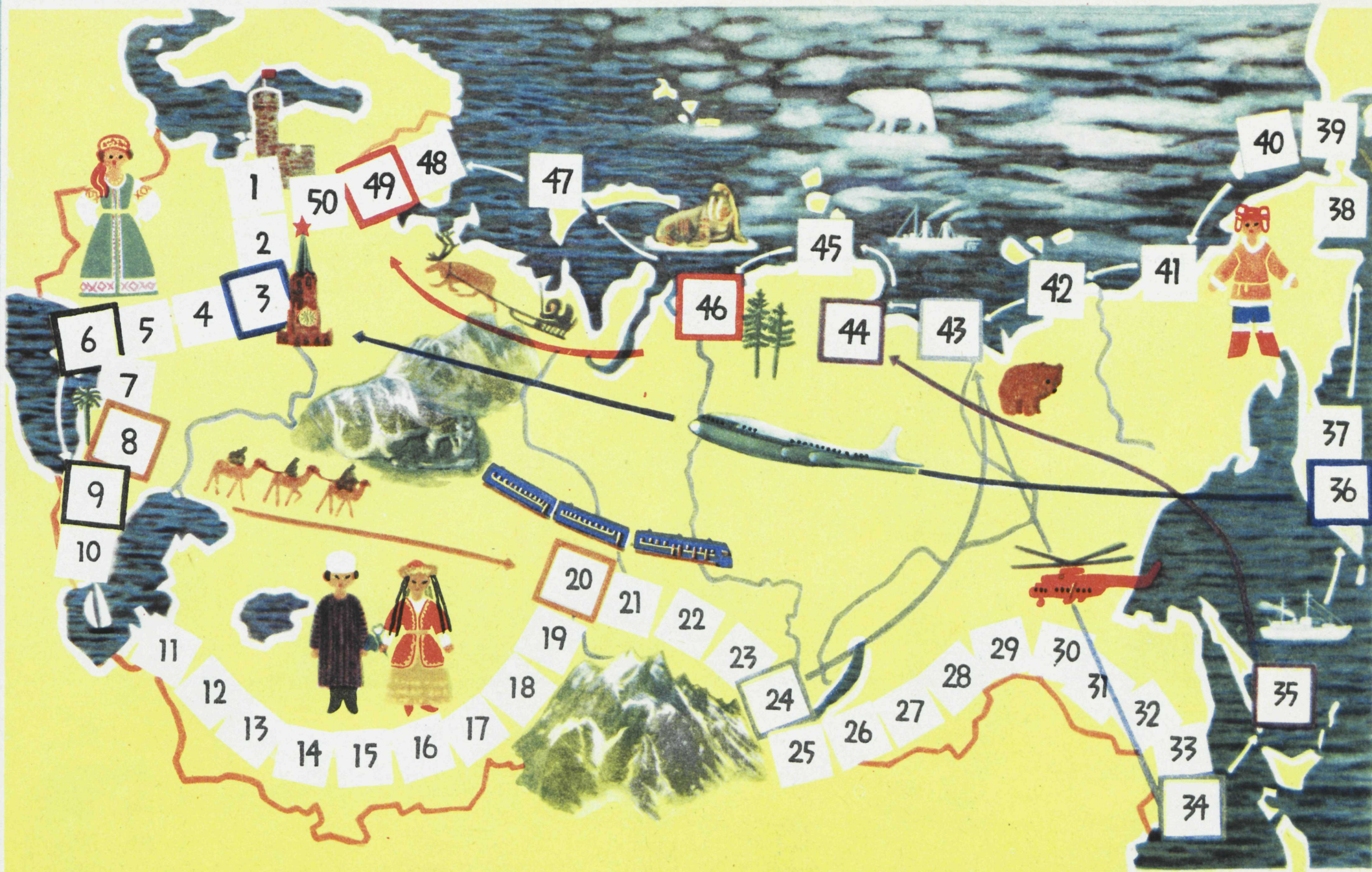
„**Pöörab kui karu küünlapäeval teist külge**” lausutakse inimese kohta, kes armastab kaua magada. Ütlus on tulnud sellest, et karu talveund magab. Veebruarikuus on küünlapäev ja vanasti arvati, et siis on pool talve möödas ning ka karul pool und magatud. Kimbatuses olijat iseloomustatakse: „**Justkui hunt uue aia nurgas!**” See väljend on tulnud omaaegsest hundipüüdmise viisist. Hundiaed ehk hundilõks ehitati metsa. See koosnes kahekordsest ümmargusest aiast. Sisemisse aeda pandi hundi ligimee-

litamiseks pörsas. Aed oli tihe ja kõrge, kahe aia vahe aga nii kitsas, et hunt ei saanud ümber pöörata. Välises aias oli värav, mis käis lahti ainult sissepoole. Hunt läks välisesse aeda ja sealt enam välja ei pääsenud.

INGRID SARV,

Fr. R. Kreutzwaldi nimelise Kirjandusmuuseumi töötaja

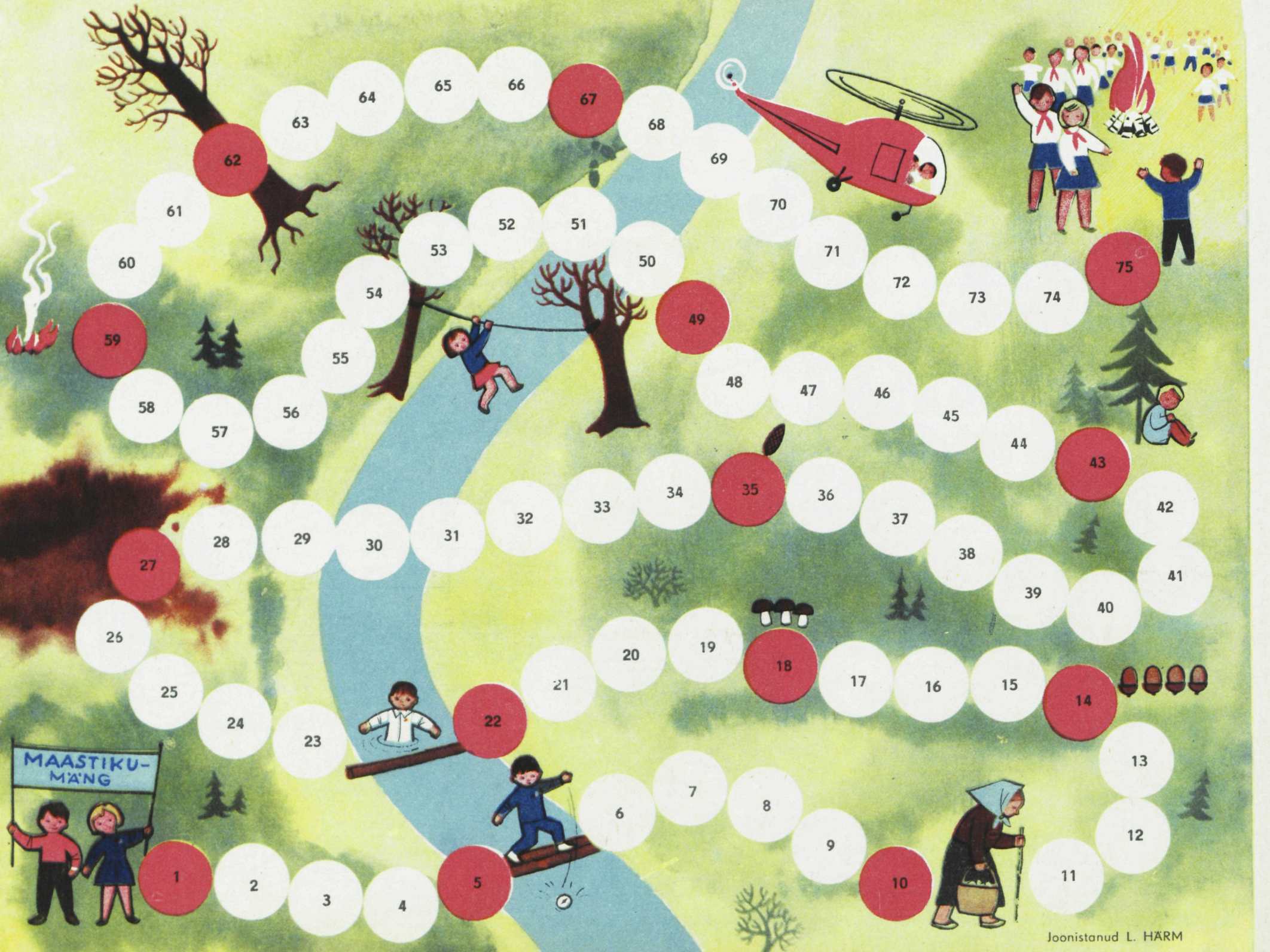

MATK MÕÖDA KODUMAAD

See on tavaline täringumäng, millest võtab osa kaks-kolm last. Matka alustate Tallinnast (ruudult 1). Kes heidab täringuga kuus silma, matkab Krimmi (ruudule 6) ja sõidab laevaga üle Musta mere Kaukaasiasse (ruudule 9). Kui aga peatute ruudul 8, lähete koos kaamelikaravaniga Altaisse (ruudule 20). Edasi viib matkatee Baikali järve äärde. Kui peatute ruudul 24, viib helikopter teid Põhja-Jäämere äärde (ruudule 43). Ka siis,

kui olete Vladivostoki linna (ruudule 34) jõudnud, lendate helikopteriga kaugesse põhja (ruudule 43). Sahhalini saarelt (ruudult 35) jõuate otsekohe ruudule 44. Kes aga jäi peatuma Kamtšatkal (ruudul 36), peab suure reisilennukiga lendama Moskvasse tagasi (ruudule 3), ja sealt matka uuesti alustama. Kes jõuab Norilski linna (ruudule 46), see teeb põhjapötradega saanisõidu Arhangelskisse (ruudule 49). Mängu võidab see, kes esimesena matka Tallinnas (ruudul 50) lõpetab.

Joonistanud T. KAERMA

MAASTIKU-
MÄNG

MAASTIKUMÄNG

Lapsed, tulge maastikumängust osa võtma! Täringut visatakse kordamööda. Kes viskab ühe silma, saab õiguse asetada oma nupp (kivike, tammetõru) sõõrile 1.

Kui matkateel satute punastele sõõrikestele, lugege vastava numbril juurest, mis matkajaga juhtub.

5. Kompass kukkus vette! Nüüd peab minema tagasi uue järele. (Mängijal tuleb alustada otsast, ühe silma viskamisega.)

10. Teel kohati vanaema raske seenekorviga. Lahked abistajad saavad preemiaks veel teise viske.

14. Neli tammetõru. See tähendab, et siia on peidetud kiri. Ulesotsimiseks jätab mängija ühe viske vahele.

18. Kolm ühesugust eset tähendavad pioneeride teemärkide keeles hoiatust. Hädaohu kindlakstegemiseks tuleb mängijal kaks viset vahele jätta.

22. Ootamatu suplus! Nüüd ei aita muu, kui koju kuivade riiete järele! (Mängija alustab otsast, nagu sõõrile 5 sattumisel.)

27. Raskesti läbipääsetav raba. Edasi saab ainult kuus silma visates.

35. Teemärk juhatab otsetee sõõrile 47.

43. Vihmasadul Mängija jätab ühe viske vahele.

49. Köistee viib numbrile 54.

59. Hooletu matkaja on visanud kuiva kanarbikku hõõguva paberossi. Lapsed kustutavad algava metsatulekahju. Tänutäheks viib tuletõrjehelikopter sõõrile 72.

62. Torm on põlispuu otse tee-rajale paisanud. Mängija jätab ühe viske vahele.

67. Teemärgid nõuavad: tagasi sõõrile 51!

75. Ongi lõkkeplats, maastikumängu lõpp-punkt. Esimesele kohalejõudjale jooksevad pioneerid õnne soovima.

Tuulepoisid

IRA LEMBER

TUULEPOISID TUISKAVAD,
PRAHTI SILMA PUISTAVAD,
PUUDELT VIIVAD OKSI NAD.
VASTU AKENT TOKSIVAD.
ONULT MÜTSI VARASTAVAD,
ISE NAERDA PARASTAVAD.
TEEVAD TORMI,
TEEVAD RAJU,
VÄRVILISE LEHESAJU.

AKKI
MÜRAMISE HOOS
TUULESELLID SÖLMES KOOS!
TUULESELLID SÖLMES KOOS
JA ENAM ILM EI MARUTA.
TULEB TUULETAAT
JA VIIB
OMA SÖLME KOJU SIIT,
POISID LAHTI HARUTAB.

Jalgrattur

UNO LEIES

KÕRVUS TUHIN,
TUULEVUHIN,
VÄIKE PEETER RATAST JUHIB.
RATTAD KIIRELT VURISEVAD,
KUMMID SÖIDUST SURISEVAD ...

VINTS-VANTS,
VINTS-VANTS ...
VÄIKE PEETER AINA VÄNTAB.
JALAKÄIJAD JÄÄVAD MAHA,
JÄÄVAD MAHA SELJA TAHA!

Hommikul

ERIKA ESOP

MUNA SÖI MAI
JA MUNA SÖI KAI,
KOKKU KAKS MUNA NII SÕODUD SAI.

LEIBA SÖI MAI
JA LEIBA SÖI KAI,
KOKKU KAKS VÕILEIBA SÕODUD SAI.

PIIMA JÕI MAI,
KUID MIDA TEEB KAI?

KAIL JUBA KRUUS ON TÜHI,
NÜÜD AINULT SUUD VEEL PÜHIB.

TUBLID LAPSED ON MAI JA KAI,
– TEEME TÄNA NENDELE PAI!

ELKNU Keskkomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu ajakiri „Täheke“ nr. 10 – 1964.
Toimetuse kolleegium: L. Lilleas, I. Linnat, E. Lootsar, H. Pukk, L. Põhi, H. Raigina.
Toimetaja asetäitja O. Saar. Kunstiline toimetaja E. Pikk.
EKP Keskkomitee Kirjastus. Tallinn, Lauristini 1, tel. 422-28. Toimetuse aadress: Tallinn, Estonia pst. 4, tel. 449-70, 475-20.

Esikaanel E. VALTERI
joonistus „Hommikul“.

Laduda antud 3. IX 1964. Trükkida antud 2. X 1964. Trükiarv 39 000. Paber 60×90, 1/8. Trükiroognaid 2. Arvutisroognaid 3,17. MB-08717.
Tellimise nr. 1578. Trükkikoda „Oktoober“, Tallinn, Tartu mnt. 41. Журнал «Звездочка». На эстонском языке. Издатель ЦК ЛКСМ Эстонии

RÄNDLINDUDE REISIBÜROO

AVATUD IGAL SÜGISEL

KURGEDE REISIKAART

Linnud, kellel talvel on Eestis külm ega leidu toitu, lennake soojale lõuna-maale suvitama!
ÕNNELIKKU REISI!

KUIDAS LENNATA

PARDID REAS	KURED KIILUNA	HANED KALDREAS	VÄIKESED LAULULINNUD PARVES
-------------	---------------	----------------	-----------------------------

NÕUANDLA

HÄDAOHTUDE VÄLTIMISEKS

Teekonnal ärge ennast liialt väsitage. Puhake tublisti ja muretsege toitu. Lennake vaid 100–200 kilomeetrit päevas. Tähelepanul! Ärge lennake äikese ja tormi ajal. Siis võite hukkuda!
Madalatest mägedest lennake julgesti üle, kõrgetest mägedest on ohutum ümber lennata.

KÕÕD JA RÖÖVLINNUD ÜKSIKULT

LENNUKIIRUS

Kuldnokad: 60–80 kilomeetrit tunnis
Haned: 70–90 kilomeetrit tunnis
Pääsukesed: 100–120 kilomeetrit tunnis

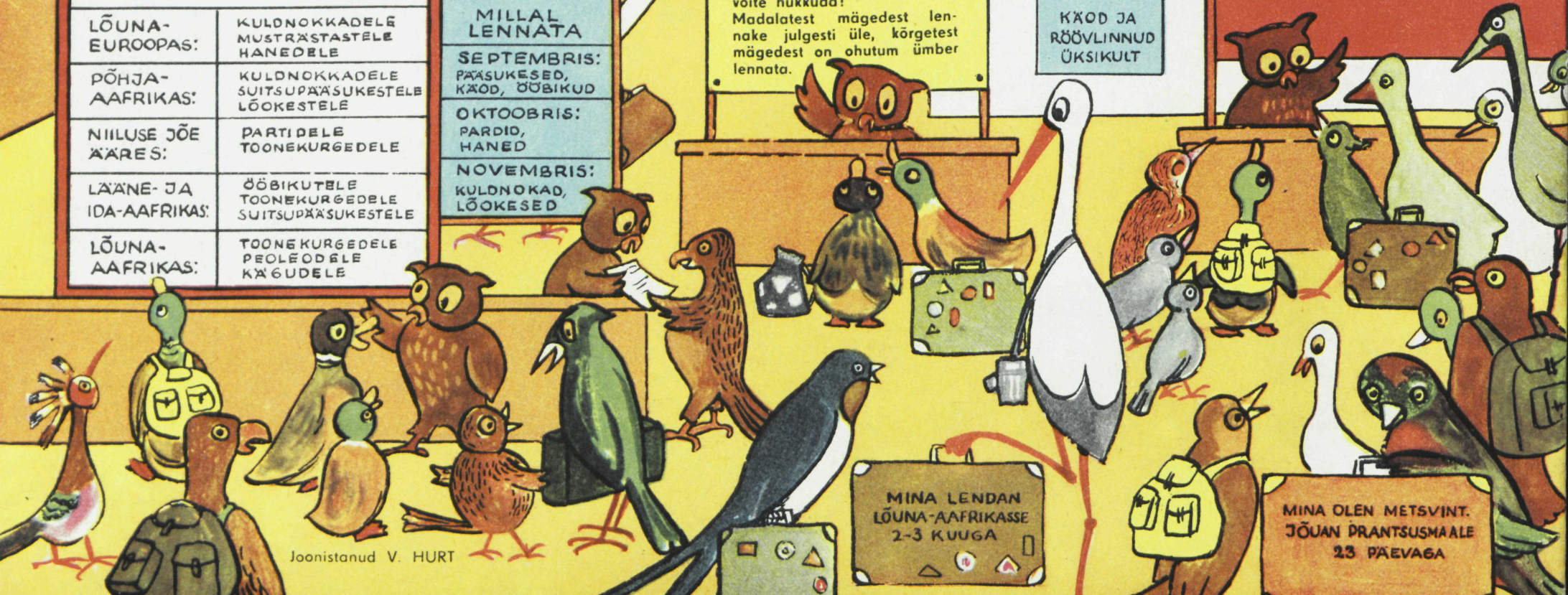
MUGAVAD SUEKORTERID

LÕUNA-EUROOPAS:	KULDNOKKADELE MUSTRÄSTASTELE HANEDELE
PÕHJA-AAFRIKAS:	KULDNOKKADELE SUITSUPÄÄSUKESTELE LÕOKESTELE
NIILUSE JÕE ÄÄRES:	PARTIDELE TOONEKURGEDELE
LÄÄNE- JA IDA-AAFRIKAS:	ÕÖBIKUTELE TOONEKURGEDELE SUITSUPÄÄSUKESTELE
LÕUNA-AAFRIKAS:	TOONEKURGEDELE PEOLEODELE KÄGUDELE

LENNUPLAAN

MILLAL LENNATA

SEPTEMBRIS:	PÄÄSUKESED, KÕÕD, ÕÖBIKUD
OKTOOBRI:	PARDID, HANED
NOVEMBRIS:	KULDNOKAD, LÕOKESED

MINA LENDAN LÕUNA-AAFRIKASSE 2-3 KUUGA

MINA OLEN METSVINT. JÕUAN PRANTSUSMAALE 23 PÄEVAGA